kello yhdeksän. Kello osotti 15 minuuttia yli yhdeksän ennenkuin oikeus näki hyväksi alkaa istunnon. Meidän juttu ei tullutkaan "täsmälleen" esille. Minulla oli lapset mukana, joten järjestymiehen käskystä minun täytyi poistua oikeushuoneesta, kun "se ei ole lasten paikka". Päivällisaikaan ilmotettiin, että meidän juttu tulee esille kello puoli kolme jälkeen puolen päivän. Yhden todistajista täytyi välttämättä mennä kotiin. Hän ei voinut jäädä enää iltapäiväksi. Minun lapseni olivat väsyneitä ja rauhattomia. Sölimme siis kiireesti päivällisen ja vein kiiruusti lapset kotiin naapurin katsottavaksi ja palasin kello kahdeksi takasin.

Taaskin oli kellon viisari jo sivuuttanut kahden numeron hyvän joukon ennenkuin oikeus palasi istuntoonsa. Juttuja kuulusteltiin yksi toisensa jälkeen. Kello sivuutti puoli kolmen ja vieläkin toisia juttuja kuulusteltiin. Jo sivuutti kello kolmenkin ennenkuin juttumme otettiin esille.

Koko päivän saivat siis asianomaiset sekä todistajat odottaa ja aikaansa hukkaan kuluttaa. Eikö tosiaankaan voitaisi juttuja järjestää niin, että ne voisi tulla määrätyllä ajallaan esille? Minusta nähden tässä tapauksessa sen olisi hyvin voinut tehdä, sillä ne jutut mitä ennemmin kuulusteltiin eivät olleet sitä laatua etteikö niiden vuoro olisi sopinut toisella aikaa. Miksi kuluttaa hukkaan ihmisten aikaa tällä tavalla? Oliko se varta vasten niin tarkotettu, vai eikö oikeuslaitoksissa pidetä minkäänmoista järjestystä?

Ja sitten kun juttu tuli esille ei syyttäjän puolelta sallittu muiden todistajien esiintyä kuin niiden, jotka olivat tappelun nähneet. Siis me neljä äitiä saimme aikamme kuluttaa siellä aivan turhanpäiden. Eikö olisi sitä keti alussa voitu ilmottaa, että ei meidän sallita todistaa, niin ei olisi tarvinnut nähdä vaivaa sinne saapumisesta. Tutkimattomat näkyvät olevan oikeuden tiet, sillä syytetyn puolelta sallittiin se yksi ainoa todistaja, vaikka hän ei ollut nähnyt tappelua. Ja syytetyn lakimies vastustaessaan sitä, että me olisimme saaneet todistaa m. m. sanoi:

"Kyllähän mekin olisimme saaneet kylältä vaikka kuinka paljon naisia ja lapsia todistajiksi, mutta emme katsoneet siitä tarpeelliseksi."

Tiesimme että hän valehteli, mutta valheella oli niin paljon painoa, että me emme päässeet todistamaan. Ja voi selvään nähdä että oikeuskin tiesi, että lakimies valehteli. Mutta syytettyä tahdottiin säästää, se oli päivän selvä. Hän oli palkannut lakimiehen.....

Mutta lakimiehen hyvistä yrityksistä huolimatta oli asia niin selvä, että syytettyä ei voitu siitä pestä, joten hänelle anettiin nuhteet ja lievä tuomio — ja samalla nuhdeltiin myöskin syyttäjää. Syytetyn lakimies väänsi jutun sellaiseksi, että muka vaan nämä kaksi naapurusta olivat pitemmän aikaa olleet pahoissa väleissä ja siitä johtui riita ja tappelu, jonka jokainen asian tuntija tiesi silkaksi valheeksi. Mutta oikeus ei kysynyt oliko se totta tai ei. Todistajien täytyi tehdä vala sen päälle, että puhuvat tota. Lakimieheltä ei valaa kysytty.

Kun juttu oli virallisesti päättynyt, höysti syytetyn lakimies sen vielä puheella, joka kuului tähän tapaan:

"Minä tunnen nämä miehet kummankin. He ovat kumpikin kunnon miehiä. Hyviä kansalaisia ovat he kumpanenkin. Uskon ettei näiden miesten välillä olisi mitään riitaa, jos eivät naiset sotkisi asioita. Uskon, että jos vaan naiset voisivat sopia keskenään, niin nämä miehet kyllä välinsä sopisivat mainiosti."

Oi sinä pyhä ja korkiasti kunnioitettu laki ja oikeus! Näin julkesi puhua tämä mies vaikka takanaan istui pieni kolmen pienen lapsen lempeä äiti, yksi syyttäjän puoleisista todistajista, joka kyynelsilmin pyysi:

"Ettekö hyväntahtoisesti antaisi minunkin sanoa jotakin," kun syytetyn puolelta oli juuri kuulusteltu se todistaja, joka ei voinut tappelutapauksesta mitään kertoa, vaan ainoastaan kertoi, että syytetyn poika on mallikelpoinen lapsi.

Selvään voi nähdä, että tämä oli miesten oikeus. Ei tässä nyt ollut kyseessä työn ja pääoman väliset asiat. Olipahan vaan tavallinen kyläkunnan oikeusjuttu — naapurusten välinen selvittely. Pitihän siis selittää että naiset ne ovat, jotka kaiken pahuuden aikaan saavat. Jos ei naisia olisi, ei maailmassa mitään "trubelia" koskaan tulisi.

Mutta kerrotaan, että niissä oikeuslaitoksissa missä jo naisiakin istuu sekä lakiasioitsijoina että tuomareina pidetään toisenmoinen järjestys kuin edellä kerrotussa, ja oikeuden jakaminenkin on tasapuolisempi.

Selma McCone.

CANMORE, ALTA., CAN.

Avoin kysymys Toverittaren toimitukselle.

Oleuko minä allekirjottanut käskenyt toimituksen katkasemaan Hilda Paavolan Toverittaren ja jatkamaan hänen tilauksellaan omaani? Kostoksi siitä minä en ole saanut omaa lehteäni yhtään kertaa sen jälestä kun Kusti Gustafson uudisti tilaukseni. Lehteni on viety talosta taloon ettei se vain eksyisi minun käsiini. Pyydän, että toimitus antaa tarkan selostuksen täkläläisille emännille, että he tulisivat tämän asian käsittämään.

Toveruudella,

Hilma Paavola.

Ei toimitukselle eikä konttorilinkaan ole tov. Hilma Paavolalta tullut edellämainitunlaista määräystä. Molemmille, Hilda sekä Hilma Paavolalle menee Toveritar samaan postilaatikkoon. Hilma P:n tilaus loppuu 8-10-19 ja Hilda P:n tilaus loppuu 7-7-19. Heillä ei ole kummallakaan syytä viedä toisensa lehteä jos sellaista on tapahtunut. — Toimitus.

WORCESTER, MASS.

Ehken taas annetaan muistutus kun en ole kirjottanut, vaan en luule että on tarpeellista olla kirjotuksia joka numerossa, sillä jos jokaiselta paikkakunnalta lähetettäisiin kirjotuksia joka numeroon, niin minne ne mahtuisivat näin pienessä lehdessä?

Roskakoriin, sanoo tietysti joku, ja niin minäkin uskon.

Ompeluseuran iltama 15 p. helmik. onnistui kohtalaisen hyvin. Oli ilmotettu että puhumaan tulee toveritar Olga Long, vaan sattuneesta syystä hän ei tullutkaan. Toveri Sarenius puhui. — Soololaulua esitti Mrs. Aino Saari Fitchburgiseta. Muu ohjelma oli kotoista — ja hyvinkin kotoista, sillä lapset pitivät omaa meteliänsä ja suuri osa yleisöstä luki sanomalehtiä ja jutteli kovaäänisesti koko ohjelman suorituksen ajan — Kaunis tapa, eikö olekin? Tilaisuudessa arvottiin myös tikki ja tyyny, jonka ompeluseuran naiset olivat valmistaneet. Tikin voitti Anna Ylönen ja tyynyn J. Rautio — molemmat ei yhdistyksen jäseniä.

Jäimme junasta, nimittäin siitä miljoonan markan junasta. Häpeä sanoa, kipeä kärsiä, vaan niin todellakin on asia, että me olemme jääneet hyvin pahasti jälkeen muista. En tiedä, missä on vika. Luulen että jos asiasta olisi otettu paremmin kiinni kohta alussa, niin tulokset olisivat olleet paremmat. Nyt monet sanovat syyksi työttömyyden ja eivät voi suorittaa sitä 18 dollaria, joka kyllä on tavallisen pätevä syy, vaan paljon on joukossa sellaistakin, jotka voisivat sen suorittaa, vaan eivät raski luopua, kun ovat saaneet sen päähänsä, että pitää rikastua Amerikoissa.

Ukkojen ja akkojen juhlat ovat olleet ja menneet. Onnistuivat koko hyvin ja olisivat voineet vielä paremminkin onnistua, jos ukot ja akat olisivat olleet innostuneempia. Innostusta puuttuu tällä kertaa. Koko hommat oli jätetty vain muutamien niskoille. Suuri joukko akkoja ja ukkoja odotti valmista, jokainen luottaen toisiinsa.

Nyt ovat tytöt ja pojat sarja-iltamien hommassa, siellä taitavat olla asiat samoin, että toiset toimivat ja toiset odottavat valmista. Sillähän sitä helpommin pääsee.

J. W.

DARRINGTON, WASH.

Jos nyt kirjottelisin vähän tämän kolkan kuulumisia. Työt ovat olleet käynnissä pari viikkoa näillä Donaher kämpillä. Työpalkat ovat pysyneet entisellään, ei ole nostettu eikä laskettu, vaan silloin kun alettiin töihin, niin annettiin tietää, että paljon pitää tulla tukkia, jos ei niin pannaan istumaan. Aamusta iltaan on joku herroista aina miesten kintereillä, vahtimassa ettei laiskotella. Ovatkin niin kinntyneitä virkaansa, etteivät huomaa katsoa eteensä, koska viime viikolla Donaher Camp 2 eräs niin kutsuttu hännän huippu loukkaantui oikein pahasti. Kolmesta kohden meni käsi poikki ja kylkiluita murskaantui. Ei ole se oma henki mistään arvosta niille äijille, kun on kysymyksessä metsän herrain pääoma. Jos sekin sattuu vielä henkensä pitämään, tuskin ymmärtää sen paremmin elää. Nyt siellä kämpällä on työt seisahduksissa sen tähden, kun miehet menivät kaikki pois. Viime maanantaina oli pantu kaksi miestä pois ilman syytä josta ei jälellejääneet tykänneet hyvää, vaan lähtivät seuraavana päivänä kaikki. Niin sitä pitääkin.

En voi täällä mitään toimia Toverittaren tilausten hankkimiseksi, kun ei ole suomalaisia naapureita kuin yksi, jolle tulee Toveritar. Käyn ellen puhuttelemassa lokarin muijaa kun ei ole näkynyt uutisia tämän lehden palstoilla, niin huomasin muijan olevan kapinatuulella toimittajalle. Sanoi kirjottaneensa kolme kirjettä, joista oli ainoastaan yhdestä kirjeestä pieni osa hyväksytty. Se kyllä panee mielen apeaksi kun näkee ettei kelpaa, vaikka työnsä välissä koittaa jotain saada uutiseksi paikkakunnalta missä kulloinkin on. Se on ikävä asia, sen täytyy jokaisen myöntää.

Keväinen tervehdys kaikille uusille ja vanhoille Toverittaren tilaajille, toivoo toveruudella,

Saaren muori.

PORTLAND, ORE

Tuonen kylmä koura vei pois keskuudestamme toveri Paavo Hartikaisen. Hän on kauemman aikaa sairastanut jotain mainarien keuhkotautia, jonka hän on saanut työskennellessään kaivannoissa ennenkuin tuli tänne Portlandiin, joka tauti lopulta kehittyi niin, että kuolema lopulta teki lopun hänen kärsimyksistään. Maaliskuun 24 p:nä hän ummisti silmänsä ikuisesti. Hän oli vielä miehuuden parhaassa iässä, ollen vasta vähän päälle 28 v. Häneltä jäi vaimo ja 2 vuoden vanha tyttö. Vainaja oli kotoisin Muurvedeltä, K. L., jossa hänellä on vanhukset ja veli, ja sisko tässä maassa. Hän on ollut tässä maassa noin 10 vuotta.

Vainaja haudattiin torstaina maalisk. 27 p. osaston tovereiden häntä saattaessa viimeiseen lepopaikkaansa Rose City Park hautausmaalle. Toveri John Sjölund puhui kauniin liikuttavin sanoin hautaantoimistossa vainajan muistolle ja toveri Peter Kähkönen puhui haudalla vainajan elämäntyöstä hyvästiksi ja toveritar Helga Aho lausui runon, "Raatajan muistolle", jonka jälkeen lauluköori lauloi "Tuuti lasta tuonelahan." Sama kööri myös lauloi hautaustoimistossakin. Useampia seppeleitä oli myös tuotu haudalle, yksi myös osastolta jonka jäsen hän oli useampia vuosia.

Muistakaapa tulla haalille silloin kun näytellään se kuuluisa laulunsekainen näytelmä "Unkarin Mustalainen." Se on neljässä muutoksessa. Se esitetään huhtik. 13 p.

Lauluköörikin harjotteiee taas lauluja, joten taas saamme kuulla säveleitä iltamissa kuten ennenkin.

Tanssi-yleisö saa nyt varmaan hyvän soiton kanssa pyörähdellä kun 8-henkinen orkesteri rupeaa soittelemaan. He ovat kaikki hyviä soittajia, eikä tarvitse moittia soittoa kun he pääsevät alkuun.

Ompeluseuran kokous on taas huhtik. 10 p. Siis muistakaa tulla silloin naiset haalille ja ottakaa osaa yhteiseen työhön.

Tov., A. Williams.

ASHTABULA, OHIO.

Kevättervehdys Toverittarelle sekä sen lukijoille täältä Erie-järven rantamilta. Täältä ei kyllä usein näy uutisia. Onko siinä syy, kun ei ole vakituista kirjeenvaihtajaa, ja niin ollen luotamme jokainen toiseemme. Toimintaa täällä kyllä on, kuten muuallakin päin, jokainen kortensa kantaa vointinsa mukaan yhteisen asian alttarille. Voipa tässä mainita, että naistenpäivän juhlat on vietetty ja onnistuivat ne koko hyvin. Ja nyt viimeksi oli vaimojen ja poikien iltamat se sitä oli oikein ylivoimaista pounistusta, loppunäytös oli se, että aineelliset tulot nousivat $71.00. Kaunis summa näin pikku paikkaan nähden.

Ompeluseura myös ahertaa ahkeraan, kun kerran alkuun pääsi, myyjäisiä hommataan kaikella kiireellä, ja vakuuttavat varmalta taholta, että ne tulevat olemaan suurenmoiset ja todistaahan se sitä, että me tulevat olemaan kolmipäiväiset, nimittäin huhtik. 9—10—11 p. Siellä tavataan.*

Sairautta on ollut taas kylässämme pitkän aikaa, osastomme jäsenilkin on joutunut sen uhriksi, m. m. toveritar Keturi sekä toveri Keturi ja toveri Holland, jälkimäinen on vielä sairaalassa, ehkä jo hieman toivoa paranemisesta.

Parhaillaan vierailee täällä toveri Kotiranta luennoiden lasten kasvatuksesta, autaen ohjeita pyhäkoulun opettajille sekä ihanneliito nohjaajille. Luennot ovat olleet selvätajuisia niin että jokainen luennoilla kävijä on mielenkiinnolla seurannut niitä: Ihanneliiton perustava kokous oli ja lapset olivat innokkaita ottamaan tähän vasta perustettuun yhdistykseen osaa. Kun nyt päästään alkuun, niin tullaan valitsemaan lasten keskuudesta uutisten kirjottaja Toverittarelle kuten muiltakin palkkakunnilta näyttää valitun.

Toivon hauskaa kevättä Toverittaren lukijoille. Sasu.

BELDEN, N. DAK.

Kuolema vieraili taasen keskuudessamme vieden muassaan toverien Hilda ja Väinö Huffallin esikoispojan. Pienoisen elämän aika oli lyhyt, ainoastaan kaksi viikkoa. Maalisk. 25 p. saatettiin, pienoinen hautaan lukuisien ystävien saattamana. Toveri Väinö Husa toimitti hautauksen.

Näistä vapaamielisistä hautaamisista on toisin ajattelevien piireissä ollut arvosteluja, että kun jumala korjaa lapsen pois, niin sanotaan olevan kapitalismin syyn. — Mutta ajatellen vähän asiaa kaikin puolin, eikö tällaiset ennenaikaiset kuolemat oli johtuvia nykyisestä yhteiskuntajärjestelmästä. Kuinka monella äitillä on työläisten joukossa tilaisuutta hoitaa itseään huonossa tilassa ollessaan eikö meidän pidä raataa aina viimeiseen hetkeen asti, siihen kun annamme elämän pienoiselle, ja jos joillakin olisi mahdollisuutta hoitaa itseään, niin ovatko työläiset olleet tilaisuudessa saamaan niitä tietoja että osaisivat itsestänsä huolehtia sen mukaan. Siksipä tällaiset tapaukset eivät ole harvinaisia keskuudessamme. Moni äiti ja lapsi saa uhrata henkensä vielä, ennenkuin kaikki herävät vaatimaan itselleen ja lähimäiselleen parempia oloja, eikä aina hyvällä omaitatunnolla laskemaan kaikki jumalan työksi.

Nyt taasen kun on kevät, täällä meidän kylällä pitäisi alkaa se ikävä kesäkoulu lapsille. Onpa nyt koulun johtokunnalla työtä ja vaivaa saada opettajille majailupaikkoja. Toisilla on suuret lapsijoukot eivätkä haluaisi lisää työtä, toisilla ei ole huoneissa tilaa. Tästäkin jo kannattaa ajatella, eikö se talvikoulu olisi ollut parempi. Opettajilla olisi ollut huone siinä sivussa. He olisivat voineet itse asua niissä ketään vaivaamatta, ja mikä suuri hyöty lapsille saada käydä talvella koulua eikä kesän kuumassa helteessä. Ja kuinka monelta lapset sitten joutaa kesällä, jotka vähänkin työhön pystyvät. Talvella he kyllä joutaisivat.

Kovin onkin säälittävää lasten elämä. Tuolla he kiertelevät kylän tanhuvilla; siellä rehottaa tupakan poltto, rumat puheet ja he oppivat kaikkea joka ei ole mitään mieltä jalostavaa. Meillä äidelläkin on niin vähän harkintakykyä, me pelkäämme laskea tyttäriämme sosialistien haalille yleisiin iltamiin jossa vanhemmat ovat lasten mukana. Mutta kyllä tyttäret saavat mennä jonnekin yksityisen huoneelle hieriäisiin, silloin emme osaa pelätä mitään vaaraa, vaikka lapsemme joutuisivat minkälaisen ihmispedon uhriksi.

Tässä olisi miettimistä meille vanhemmille, kaikenmielisille. Jotain pitäisi tehdä lastemme hyväksi, että heidän elämänsä olisi valoisampi kuin meidän oma elämämme ja että heistä tulisi tietoisia ihmisiä eikä mateleivia orjia ja kaikkein halveksimia raukkoja.

Keväinen luonto herää, linnut laulavat, hekin iloitsevat keväästä. Miksi ihmislapsi ei voi iloita? Miksi pitää olla orja syntymästään asti? Mik-